

Granskning av årsredovisning 2019

Mullsjö kommun

Projektledare Rebecca Lindström

Projektmedarbetare Anton Melén

Innehållsförteckning

Inledning	3
Iakttagelser och bedömningar	5
Bedömningar utifrån revisionsfrågor	11

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för perioden 2019-01-01 – 2019-12-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2019.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande revisionella bedömningar:

Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever inte upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2019. Kommunen har negativa balanskravsresultat från tidigare år att återställa om 25,7 mnkr. Återställandet av underskotten ska ske inom en treårsperiod från det år de uppkommer, vilket kommer att kräva kraftfulla åtgärder.

Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att utfallet inte är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De tre finansiella målen bedöms som inte uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetsmålen inte är förenliga med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. Endast ett av sex mål bedöms uppfyllt.

Styrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen för god ekonomisk hushållning för år 2019. Den sammanfattade bedömningen är att kommunen inte lever upp till kriterierna för god ekonomisk hushållning enligt kommunallagen. Detta grundas på att inga av de finansiella målen uppnås, kommunen redovisar ett negativt resultat samt att flera verksamhetsmål har försämrats jämfört med föregående år och den höga belåningen i kommunen.

Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Inledning

Bakgrund

Revisorerna har enligt 12 kap. 1 § kommunallagen bland annat till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning.

Vidare ska revisorerna enligt 12 kap. 2 § kommunallagen bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenliga med de mål kommunfullmäktige beslutat. Revisorernas bedömningar ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Revisionsobjekt är kommunstyrelsen som är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

Syfte och Revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer
- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning

Avgränsning och metod

Avgränsning och inriktning har skett efter en bedömning av väsentlighet och risk. Till grund för bedömningen ligger bland annat resultatet av tidigare års granskning och förändringar i normgivning avseende den kommunala redovisningen.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen med intressen i

kommunen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

Granskningen har utförts enligt god revisionsmed med utgångspunkt i utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting" från Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning och granskning av räkenskapsmaterial.

Vår granskning omfattar inte intern kontroll i system och rutiner som genererar underlag till den finansiella rapporteringen.

Vår granskning baseras på den årsredovisning som presenterades för oss 2020-03-25. Den granskade årsredovisningen fastställs av kommunstyrelsen 2020-04-15 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2020-04-28.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och redovisningsansvarig.

Iakttagelser och bedömningar

Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

Iakttagelser

Förvaltningsberättelse

Den 1 januari 2019 trädde lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) i kraft. Enligt lagen ska förvaltningsberättelsen innehålla följande information¹:

- En översikt över utveckling av kommunens verksamhet.
- Upplysningar om viktiga i förhållanden för resultat och ställning.
- Upplysningar om händelser av väsentlig betydelse för kommunen som inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut.
- Upplysning om kommunens förväntade utveckling.
- Upplysningar om väsentliga personalförhållanden samt sjukfrånvaron.
- Upplysningar om andra förhållanden som är av betydelse för styrning och uppföljning av kommunens verksamhet.
- Utvärdering av mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning.
- Utvärdering av kommunens ekonomiska ställning.
- Upplysning om årets resultat efter balanskravsjusteringar.

Eftersom kommunen ingår i en kommunal koncern, ska upplysningarna ovan, utom vad gäller sjukfrånvaron, även omfatta koncernen². Rådet för kommunal redovisning har gett ut rekommendation R15 Förvaltningsberättelse som förtydligar lagens intentioner. Rekommendationen träder i kraft 1 januari 2020. Tidigare tillämpning uppmuntras.

Förvaltningsberättelsen i Mullsjö kommuns årsredovisning innehåller ovanstående rubriker, omfattar koncernen och utformningen av förvaltningsberättelsen är anpassad till den nya lagstiftningen.

Förvaltningsberättelsen innehåller en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet. Ett urval av nyckeltal presenteras för fem år i sammandrag.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning. Årets resultat för den kommunala koncernen uppgår till – 8,5 mnkr (-7,4 mnkr). Mullsjö kommun redovisar ett negativt resultat på -6,1 mnkr, i jämförelse med resultatet föregående år på -8,5 mnkr är det en förbättring med 2,4 mnkr. Årets resultat är 18,1 mnkr sämre än budget.

Enligt uppgifter i årsredovisningen uppgår soliditeten för koncernen till 9,8 % (10,8 %). Om ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser lyfts in i balansräkningen är soliditeten -8,8 % (-8,4 %). Årets investeringar uppgår till 42,7 mnkr för koncernen (49,5 mnkr 2018). Den totala låneskulden för koncernen uppgick vid bokslutet till 651,8 mnkr, en minskning jämfört med föregående år på 6,5 mnkr.

¹ LKBR (2018:597), kapitel 11

² LKBR (2018:597), kapitel 11, § 12

För kommunen har självfinansieringsgraden minskat från 91 % till 54 %. Vidare uppgår verksamhetens nettokostnader i relation till skatteintäkter och statsbidrag till 101,1 % (102,1 %). Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med 7,1 % (2,1 %), Mullsjö kommun höjde skatten under år 2019 med 0,50 kr vilket genererat cirka 8 mnkr i ökade skatteintäkter.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om händelser av väsentlig betydelse för kommunen som inträffat under räkenskapsåret samt upplysning om kommunens förväntade utveckling ur ett ekonomiskt perspektiv.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om väsentliga personalförhållanden samt sjukfrånvaron. Sjukfrånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt är åldersindelad. Sjukfrånvaron är lägre än föregående år, 6,6 % (7,2%). Det lämnas också andra personalrelaterade uppgifter, personalstruktur och kompetensförsörjning etc.

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av god ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning. Resultatet av god ekonomisk hushållning bedöms under avsnittet *god ekonomisk hushållning* i denna rapport.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om årets resultat efter balanskravsjusteringar och resultatet med justering för förändring av resultatutjämningsreserven. Enligt balanskravsutredningen uppgår årets resultat efter balanskravsjusteringar till – 6,1 mnkr. Mullsjö kommun har negativa balanskrav att återställa från tidigare år på totalt -25,7 mnkr. I årsredovisningen anges att det negativa upparbetade resultatet kommer att återställas inom budgeterad planperiod 2020–2021.

Driftredovisning

Utfallet av kommunens driftverksamhet redovisas samlat i ett eget avsnitt, jämförelse mot budget och föregående år görs. Totalt visar nämnderna en negativ avvikelse mot budget år 2019 på -30,3 mnkr (-21,6 mnkr). Socialnämnden redovisar en negativ avvikelse mot budget på -18,4 mnkr. Det redovisade underskottet inom socialnämnden är en försämring mot föregående år, budgetunderskott redovisas inom samtliga verksamheter. Vidare inom barn- och utbildningsnämnden (-8,6 mnkr), där grundskolan redovisar en negativ avvikelse jämfört med budget på 9,9 mnkr. För tekniska nämnden är budgetavvikelse -6,5 mnkr, där verksamheterna fastighet och kost uppvisar negativa avvikelser jämfört med budget.

Under året har prognossäkerheten varierat mellan nämnderna. Det är främst socialnämnden som inte har en tillräcklig prognossäkerhet enligt nedan tabell som redovisas i årsredovisningen:

Prognossäkerhet, mnkr	Prognos april	Prognos augusti	Utfall helår	Avvikelse augusti - utfall
Kommunstyrelsen	0	0,5	0,6	0,1
Tekniska nämnden	-5,3	-5,3	-6,5	-1,2
Kultur- och fritidsnämnden	0	0	0,2	0,2
Barn- och utbildningsnämnden	-7,4	-9,3	-8,6	0,7
Socialnämnden	-9,2	-11,6	-18,4	-6,8
Byggnadsnämnden	0	0,2	0,4	0,2
Miljönämnden	0	0	0	0
Finansförvaltningens verksamhetsdel	0	-1,2	2,0	3,2
Totalt nämnder	-21,9	-26,7	-30,3	-3,6

Den första prognosen för år 2020 visar på en samlad avvikelse mot budget för nämnderna på -20,9 mnkr, varav socialnämnden -12,7 mnkr, barn-och utbildningsnämnden -4,2 mnkr och tekniska nämnden -4,0 mnkr.

Investeringsredovisning

Årets investeringar redovisas samlat i ett eget avsnitt. Upplysningar om utfallet för större investeringar lämnas. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns. Nettoinvesteringarna uppgår till 23 mnkr vilket är 0,2 mnkr över budget. Den största investeringen som genomförts under år 2019 är Gunnarsboskolans kök på 14,6 mnkr.

Bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever inte upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2019. Kommunen har negativa balanskravsresultat från tidigare år att återställa om -25,7 mnkr. Återställandet av underskotten ska ske inom en treårsperiod från det år de uppkommer, vilket kommer att kräva kraftfulla åtgärder för kommunen.

God ekonomisk hushållning

Kommunens styrning utgår från det visionsdokument som antogs av kommunfullmäktige i februari 2008 kallat Mullsjö – Närhetens kommun. Dokumentet innehåller den övergripande politiska viljeinriktningen för kommunen och kan omprövas varje mandatperiod.

lakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens tre finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts av fullmäktige i budget 2019.

Inriktningsmål	Resultat	Målvärde	Uppföljning
Resultatnivån ska uppgå till minst 3 procent av skatteintäkter och statsbidrag.	-1,4%	3%	Inte uppfyllt
Kommunens låneskuld ska amorteras med 5 mnkr.	2,3 mnkr	5 mnkr	Inte uppfyllt
Kommunens soliditet ska uppgå till minst 18 procent.	12,6%	18%	Inte uppfyllt

Av redovisningen framgår att inget av de tre målen är uppfyllda. Åtgärdsförslag avseende förbättrad måluppfyllelse för de finansiella målen saknas.

Mål för verksamheten

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens sex verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som fastställts av fullmäktige i budget 2019.

Ett av sex verksamhetsmål bedöms uppfyllda, två delvis uppfyllda, tre ej uppfyllt. Fem av sex verksamhetsmål har tydliga indikatorer som mätts och bedömts för år 2019. Varje indikator bedöms och aktuell trend för indikatorn redovisas. Ett mål saknar indikatorer då utfall saknas för 2018. Det går inte att avgöra om det blivit en förbättring mot föregående år.

Mål	Bedömning
Sjukfrånvaron ska minska för att inom fem år vara som högst 5 procent av tillgänglig ordinarie arbetstid.	■ Ej uppfyllt
Ge eleverna kunskaper för livet för att kunna leva och fungera i ett modernt samhälle	■ Ej uppfyllt
Erbjuda äldre en trygg och god äldreomsorg.	■ Ej uppfyllt
Aktivt hjälpa människor som söker stöd hos socialtjänsten med rätt insatser.	◆ Delvis uppfyllt
Aktivt hjälpa människor att lämna ett försörjningsstödsberoende.	● Uppfyllt
Aktivt hjälpa människor inom funktionshinderomsorgen till en meningsfull tillvaro.	◆ Delvis uppfyllt

Åtgärdsförslag presenteras kortfattat för vissa av målen med bristande måluppfyllelse.

I årsredovisningen görs även en avstämning mot fullmäktiges så kallade inriktningsmål. Ytterligare 7 mål redovisas som syftar till att åstadkomma en utveckling som uppfyller kommunens vision. Inriktningsmålen struktureras under tre övergripande områden: två mål under *Tillväxt*; tre mål under *Välfärd och trygghet*; samt två mål under *Närhet*. 6 av de 7 inriktningsmålen bedöms i årsredovisningen: två mål bedöms uppfyllda och fyra bedöms ej uppfyllt. Det sista målet saknar indikator och bedöms inte i årsredovisningen.

Bedömning

Vi bedömer att utfallet inte är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De tre finansiella målen bedöms som inte uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetsmålen inte är förenliga med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. Endast ett av sex mål bedöms uppfyllt.

Styrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen för god ekonomisk hushållning för år 2019. Den sammanfattande bedömningen är att kommunen inte lever upp till kriterierna för god ekonomisk hushållning enligt kommunallagen. Detta grundas på att inga av de finansiella målen uppnås, kommunen redovisar ett negativt resultat samt att flera verksamhetsmål har försämrats jämfört med föregående år och den höga belåningen i kommunen.

Rättvisande räkenskaper

lakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt LKBR och omfattar erforderliga noter.

Vid granskning av resultaträkningen har följande noterats:

- Årets resultat uppgår till -6,1 mnkr att jämföra med budget 12 mnkr. Det försämrade resultatet beror i huvudsak på minskade ersättningar från staten samt de höga kostnaderna inom socialnämndens-, barn- och utbildningsnämndens- samt tekniska nämndens verksamheter.
- Verksamhetens intäkter har under år 2019 minskat med 3,7 mnkr (-4,3 %), vilket till största delen beror på minskade ersättningar från staten.
- Verksamhetens kostnader har under år 2019 ökat med 25,8 mnkr (6,1 %). Löner, sociala avgifter och pensionskostnader har ökat med 21,9 mnkr (7,2 %).
- Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med 5 % jämfört med föregående år till 7,1 %. Ökningen beror till stor del på den skattehöjning som genomfördes år 2019, vilket genererade cirka 8 mnkr i ökade skatteintäkter. Verksamhetens nettokostnader har ökat med 5,6 % jämfört med föregående år.

Balansräkning

Balansräkningen redovisar i allt väsentligt kommunens tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen. Övriga balansposter existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade samt har värderats enligt principerna i LKBR.

Vid granskning av resultaträkningen har följande noterats:

- Enligt rekommendation för materiella anläggningstillgångar (R4) ska avskrivning ske löpande så snart anläggningen tas i bruk. Kommunen avviker från principen då aktivering av anläggningstillgångar inte alltid sker i samband med att de tas i bruk.
- Under år 2019 har kommunen avsatt 1,1 mnkr till framtida sluttäckningskostnader för deponier. Deponierna har fr.om år 2019 tagits över från MEMAB där nu provtagningar görs löpande. Mullsjö

kommun har fått föreläggande om att fortsätta utredning kring tre deponier. Detta kommer att ske under 2020/2021.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Den omfattar erforderliga noter. Kassaflödesanalysen överensstämmer med övriga delar av årsredovisningen.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper och omfattar erforderliga noter. Jämförelse har gjorts med närmast föregående räkenskapsår. Uppställningen följer god redovisningssed.

Konsolideringen innefattar samtliga de företag som enligt kraven i RKR:s R16 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninterna poster har i allt väsentligt utförts.

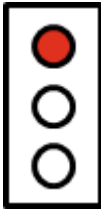

Redovisningsprinciper

Upplysning om tillämpade redovisningsprinciper lämnas inte som not i årsredovisningen utan som ett avsnitt i de finansiella rapporterna.

Bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Kommentar	
Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?	Uppfyllt	
Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?	Inte uppfyllt	
<i>Finansiella mål</i>	Inte uppfyllt	
<i>Verksamhetsmål</i>	Inte uppfyllt	
Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?	Uppfyllt	

2020-04-01

*Uppdragsledare/
projektledare Rebecca
Lindström*

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Mullsjö kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av avtal. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.